

Но както и да е, воювахме ли за равновѣсие или за нѣщо друго, само да бѣхме побѣдители, управниците на Сърбия отъ 1885 година щѣха да спасятъ честта на нашето оръжие и войната щѣше да имъ бѣде за гордостъ, макаръ отъ равновѣсието и да нѣмаше нищо да стане. Но войната се изгуби, и тѣ трѣбваше да търпятъ всичко онова, що е сѣдено да търпятъ хората, на които прѣдприятията излизатъ нещастно. Защото, който губи, тозъ е виноватъ, такава е обикновенната логика. За това, за да се отвратятъ поглѣдитѣ на общественното мнѣние отъ грозната картина на Сливнишкото поражение и за да се ослаби или маскира ефекта на това поражение, което въ основата подкопава тогавашния системъ на управлението, тогавашнитѣ правители на Сърбия организираха вѣстникарска потеря противъ Българитѣ и се заеха съ всички срѣдства да създадатъ сѣщински култъ отъ умраза противъ тѣхъ и да го прѣсадятъ на цѣлия сърбски народъ. И когато се заблѣлѣзваше нѣкоя погрѣзвена статия въ тогавашнитѣ опозиционни вѣстници, тогазъ викаха на опозицията, че била плашлива и че водила ненародна политика. Нападкитѣ противъ Българитѣ станаха по тоя начинъ по едно врѣме мода, отъ която не сж могле да се избавятъ даже по-сериознитѣ хора, защото излизаше че ужъ Сърбитѣ нѣматъ по-страшенъ и по-опасенъ неприятель отъ Българитѣ.

Подъ влиянието на такъво расположение на духоветѣ яви се и Дружеството „Свѣтлий Сава“, което съ всичката си дѣятелность, по-късно, се показва като сѣщинско произведение на моментални, ненормални обстоятелства, въ които се бѣше и основало. На мѣсто да работи що-годѣ за Сърбството то търгна по тогавашната струя и се опълчи съ нападения само върху Българитѣ. А къдѣто и да е работило по нѣщо чрѣзъ училища или чрѣзъ книги, показало е, че му се струва че на Сърбитѣ опасността грози само въ Македония, та съ това и самѣ въ очитѣ на публиката е дало на Българитѣ много по-голѣма важность, отъ колкото тѣ въ дѣйствителность я иматъ. Защото ний по-прѣди ясно доказахме че Сърбитѣ въ Турското Царство иматъ много по-силенъ и по-опасенъ неприятель отъ Българитѣ, които никога не сж имъ били такива неприятели.

Разбира се, че въ това отношение не сж останали мирни и отъ Българската страна, гдѣто се организира вѣстникарска потеря противъ Сърбитѣ и Сърбството, на чело на